

Täysistunto

Torstai 24.11.2022 klo 16.01—19.20

2.3. Suullinen kysymys varhaiskasvatuksen laadun ja resurssien turvaamisesta (Ville Valkonen kok)

Suullinen kysymys SKT 197/2022 vp

Suullinen kyselytunti

Ensimmäinen varapuhemies Antti Rinne: Mennään seuraavaan kysymykseen. — Edustaja Valkonen, olkaa hyvä.

Keskustelu

16.34 **Ville Valkonen kok:** Arvoisa puhemies! Me kaikki suomalaiset tahdomme, että jokainen saa taustastaan riippumatta samanlaiset mahdollisuudet elämään, lapsesta lähtien. Varhaiskasvatus, eli hyvät päiväkodit, on aivan elintärkeä tälle mahdollisuuksien tasa-arvolle. Suurin osa perheistä on todella tyytyväisiä päiväkoteihin ja kiitollisia varhaiskasvatuksen ammattilaisille. Tästä huolimatta haasteita kuitenkin on, ja nekin pitää tunnustaa: Opettajista on pulaa. Liian monet työntekijät uupuvat. Pienellä lapsella ei välttämättä ole yhtään tuttua aikuista paikalla päiväkodissa. Tällaista missään päiväkodissa ei saisi olla.

Me kokoomuksen kansanedustajat kannamme huolta siitä, että päiväkodit pysyvät kunnossa jatkossakin ja haasteet ratkotaan. Ministeri Andersson, jaatte varmasti tämän huolen. Miten me päättäjät [Puhemies koputtaa] turvaamme jatkossakin maailman parhaimpiin kuuluvat päiväkodit Suomessa?

Ensimmäinen varapuhemies Antti Rinne: Kiitoksia. — Ministeri Andersson, olkaa hyvä.

16.35 **Opetusministeri Li Andersson** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Kiitos edustajalle erittäin tärkeästä, arvokkaasta kysymyksestä. Jaamme totta kai ne huolet, jotka liittyvät tähän työntekijäpulaan erityisesti pääkaupunkiseudulla mutta osittain myöskin muissa isoissa kaupungeissa. [Jari Myllykoski: Ja maaseudulla!]

Minun mielestäni olennaista on se, että päättäjät jatkavat työtä varhaiskasvatuksen laadun ja työskentelyolosuhteiden parantamiseksi. Tämä on tärkeä viesti myöskin alalle suuntautuville sekä alalla jo työskenteleville ammattilaisille. Tämän kauden aikana olemme muun muassa palauttaneet tämän pienemmän suhdeluvun yli kolmevuotiaiden ryhmiin eli pienentäneet ryhmäkokoja siellä ja myöskin ottaneet käyttöön henkilöstön ilmoitusvelvollisuuden epäkohdista sekä säätäneet tästä varhaiskasvatuksessa annettavasta tuesta. Sen lisäksi koulutusmäärien pitää olla riittävällä tasolla. Meidän pitää kouluttaa riittävästi kaikkia koulutusalan taustaa omaavia ammattilaisia, ja toivon myöskin itse, että palkkauksen

Pöytäkirjan asiakohta PTK 129/2022 vp

puolella olisi työmarkkinapöydissä mahdollista saada [Puhemies koputtaa] sellaisia parannuksia, jotka helpottaisivat työvoimapulaa.

Ensimmäinen varapuhemies Antti Rinne: Kiitoksia. — Pyydän nyt niitä edustajia, jotka haluavat esittää lisäkysymyksiä, ilmoittautumaan painamalla V-painiketta ja nousemalla seisomaan. — Edustaja Valkonen, olkaa hyvä.

16.36 Ville Valkonen kok (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Kuten ministeri ansiokkaasti totesi, iso osa ongelmista johtuu nimenomaan osaajapulasta. Joudutaan venymään liikaa, on jatkuva kiire — tämä on henkilökunnan arkea. Meille suomalaisille ylpeyden aihe on ollut, että täällä päivähoito ei ole mikään lasten säilytyspaikka vaan laadukasta ja pedagogisesti ohjattua toimintaa. Meidän on huolehdittava, että näin on jatkossakin. Kokoomus tulee ensi viikolla kertomaan omia ehdotuksiaan varhaiskasvatuksen vahvistamiseksi. On hyvä, että valtion lisätalousarviossa nyt lisättiin rahoitusta varhaiskasvatuksen koulutusmääriin. Kokoomus on ehdottanut tätä jo aikaisemmin. Nämä päätökset vaikuttavat kuitenkin vasta aikaisintaan vuosien päästä.

Ministeri Honkonen, onko aikomus nostaa koulutusmääriä vielä nyt päätetystä, ja mitä voitaisiin tehdä juuri tällä hetkellä, [Puhemies koputtaa] jotta kiireelliseen varhaiskasvatuksen opettajapulaan vastataan?

Ensimmäinen varapuhemies Antti Rinne: Kiitoksia. — Ministeri Honkonen, olkaa hyvä.

16.37 Tiede- ja kulttuuriministeri Petri Honkonen (vastauspuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! Kiitoksia kokoomukselle erittäin hyvästä kysymyksestä. Nythän juuri esityksestäni valtion seuraavan vuoden talousarvion täydentävässä ehdotuksessa esitimme aloituspaikkojen lisäystä, noin 300 aloituspaikan lisäystä. Siihen varattiin reilu kuusi miljoonaa euroa rahoitusta. Jos eduskunta sen hyväksyy, niin saadaan tämän verran vielä uusia ammattilaisia aikaisempien lisäyksen päälle.

Mutta, kuten edustaja tässä totesi, kun on puhe yliopistokoulutuksesta, siis varhaiskasvatuksen opettajien yliopistotasoisesta kandidaattikoulutuksesta — se kestää vähintään kolme vuotta — niin kestää kuitenkin muutaman vuoden, ennen kuin nämä toivon mukaan jo tulevana syksynä aloittavat ammattilaiset sitten pääsevät sinne päiväkoteihin töihin. Olennaista on myös se, että mahdollisimman moni heistä valmistuu varhaiskasvatuksen opettajaksi. Nyt tilastojemme mukaan aika moni heistä jatkaa kuitenkin luokanopettajakoulutukseen eikä päädy sitten sinne varhaiskasvatukseen, joten tarvitaan myös alan vetovoimaa [Puhemies koputtaa] ja tarvitaan myös hyvää työnantajatoimintaa, jotta päiväkodit ovat vetovoimaisia työpaikkoja opettajille.

Ensimmäinen varapuhemies Antti Rinne: Kiitoksia. — Edustaja Risikko, olkaa hyvä.

16.39 Paula Risikko kok (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Suomalainen laadukas varhaiskasvatus perustuu hyvin pitkälle tällaiseen educare-malliin eli kansainvälisesti tunnustettuun ja tunnistettuun ja ihailtuunkin, siihen, että varhaiskasvatuksessa painottuvat kasvatus, opetus, hoito ja huolenpito. Näin sanoo myös laki, että siellä pitää olla ammattilaisia, joita ovat esimerkiksi lastenhoitajat, sosionomit ja lastentarhanopettajat.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 129/2022 vp

Nyt on kuitenkin tilanne se, että meillä puuttuu näitä lastentarhanopettajia, ja tuossa ministeri ansiokkaasti jo siitä sanoi, että on lisätty niitä koulutuspaikkoja.

Kysyisin kuitenkin, kun sanoitte siitäkin, että on aika pitkässä liemessä se valmistuminen: voisiko ajatella, että näitä muuntokoulutuksia lisättäisiin eli kohdennettaisiin rahoja muuntokoulutukseen, joka tarkoittaa sitä, että henkilö, jolla on jo aikaisempi koulutus ja jolla on pitkä kokemuskin siellä varhaiskasvatuksessa, koulutettaisiin tällaiseksi varhaiskasvatuksen opettajaksi nopeammalla tahdilla? Esimerkiksi omalla paikkakunnallani, joka on katvealue eräällä lailla yliopistoverkostosta, [Puhemies koputtaa] me saataisiin heitä nopeammin. — Kiitos.

Ensimmäinen varapuhemies Antti Rinne: Kiitoksia. — Ministeri Andersson.

16.40 Opetusministeri Li Andersson (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Itse näen ehdottoman tarpeellisenä myöskin nämä panostukset muuntokoulutukseen, ja niitä on tehtykin, mistä ministeri Honkonen vielä voi kertoa lisää. Mutta nostaisin myöskin sellaisen seikan esille, että työnantajat pystyvät myöskin omilla toimillaan vaikuttamaan siihen, voivatko työntekijät kuinka helposti osallistua näihin muuntokoulutuksiin. Minuun on otanut yhteyttä varhaiskasvatuksen ammattilaisia, jotka ovat kertoneet siitä, että kunnilla on hyvin vaihtelevat käytännöt siinä, saako työntekijä esimerkiksi työajalla osallistua kaksi kertaa kuukaudessa järjestettävään lähikoulutusjaksoon silloin, kun osallistuu tämänkaltaiseen muuntokoulutukseen. Jos matalasti palkatulla alalla työntekijä joutuu käyttämään omia harvoja vapaitaan tai ottamaan palkatonta vapaata tähän osallistumiseen, niin se ei tietenkään ainakaan kannusta heitä jatkokouluttautumaan ja osallistumaan tähän. Eli tämäkin on sellainen seikka, mihin kiinnittäisin huomiota ja mihin kuntatasolla pystytään ihan suoraan vaikuttamaan.

Ensimmäinen varapuhemies Antti Rinne: Kiitoksia. — Ja vielä ministeri Honkonen, olkaa hyvä.

16.41 Tiede- ja kulttuuriministeri Petri Honkonen (vastauspuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! Olen ilahtunut siitä, että kokoomuksen puolelta ollaan nyt kiinnostuneita kaikista henkilöstöryhmistä liittyen varhaiskasvatuksen järjestämiseen. On totta, että tarvitaan varhaiskasvatuksen opettajia, tarvitaan sosionomeja ja tarvitaan lastenhoitajia, jotta lapset saavat laadukasta varhaiskasvatusta.

Tähän monimuotokoulutukseen, johonka tässä viitattiin. Sitä alkaa yliopistoissa, vuoteen 2026 saakka siihen on rahoitusta osoitettu. Tässä muuntokoulutuksessahan on kyse siis siitä, että jo varhaiskasvatuksessa työskentelevät lastenhoitajat voivat kouluttautua varhaiskasvatuksen opettajiksi, ja tämä on erittäin hyvä toimintamalli. Toki pitää muistaa aina sitten se, että siinä siirrytään yliopisto-opintoihin, mikä vaatii aika paljon varsinkin työn ohella tehtäväksi, kuten ministeri Andersson tässä vieressä totesi.

On selvää, että nyt kun on tehty näitä muutoksia, edellisellä vaalikaudella hyväksytyt muutoksia näihin kelpoisuusehtoihin, niistä johtuen varhaiskasvatuksen kenttä on vielä tällaisessa murrosvaiheessa, ja on tärkeää, että viestimme oikein siitä, [Puhemies koputtaa] että kaikkia henkilöstöryhmiä tarvitaan, sekä vaka-opettajia, [Puhemies: Kiitoksia!] sosionomeja että lastenhoitajia. [Paula Risikko: Mikä on vastaus kysymykseen?]

Pöytäkirjan asiakohta PTK 129/2022 vp

Ensimmäinen varapuhemies Antti Rinne: Edustaja Mykkänen, olkaa hyvä.

16.42 **Kai Mykkänen kok** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Minusta täällä on tänään puhuttu hyvin tärkeistä asioista, Suomen hyvinvointivaltion kivijaloista. Katujen turvallisuus on ollut meille ylpeyden aihe syystä, suomalaisen yhteiskunnan yhteen liittävä voima. On tärkeää, että hallitus heräisi siinä nopeampiin toimiin. Kokoomus on huolissaan asiasta. Luulen, että se on opposition yhteinen huoli, ja mikäli päästään myöskin tekstissä järkevään tulokseen, luulen, että tässä hallituksen kannattaa varautua — toivottavasti toimenpiteillä — yhteiseen välikysymykseen.

Tästä koulutuksesta: Minusta myöskin peruskoulun ja varhaiskasvatuksen ketjun kunnossa pitäminen on meillä sellainen perusta, joka liittyy tuohon äskeiseen kysymykseen ja jossa täytyy todella pystyä toimimaan. Pidän valitettavana sitä, että nyt, kun esimerkiksi vaihtoehtobudjettia valmistelemme, joudumme jälleen kokoomuksessa satsaamaan toistasataa miljoonaa euroa siihen, että pystyisimme paikkaamaan edes niitä asioita, jotka hallitukselta ovat jääneet tekemättä, puhumattakaan kunnollisista lisäpanostuksista. Kysyisin ministeri Anderssonilta: oletteko te huolestunut siitä, että laatu- ja tasa-arvorahojen päättyminen varhaiskasvatuksessa ja perusopetuksessa johtaa ensi vuoden kuluessa työsuhteiden loppumiseen sellaisilta henkilöiltä, [Puhemies: Kiitoksia!] jotka ovat tärkeitä vaikeuksissa olevien lasten polulla pitämisessä?

Ensimmäinen varapuhemies Antti Rinne: Ministeri Andersson, olkaa hyvä.

16.43 **Opetusministeri Li Andersson** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Ehkä kaksi huomiota liittyen tähän tasa-arvorahoitukseen, jonka taso tosiaan aina vuodesta toiseen on vaihdellut. Näin on ollut kaikkien hallituskausien aikana.

Olemme nyt tämän hallituskauden aikana viime keväänä jakoon jaettujen avustusten osalta huolehtineet siitä, että näitä rahoja on käytettävissä vielä ensi keväänä, ja seuraava hallitus totta kai tekee sitten ne ratkaisut, mitä seuraava hallitus haluaa tehdä tämän tasa-arvorahoituksen osalta. Mutta pidän sitä hyvin tärkeänä ja toivon, että myöskin seuraava hallitus on valmis sitä priorisoimaan. Näen tarpeellisena myöskin sen, että jatkossa saataisiin nykyistä korkeampi pysyvä määräraha, jotta me päästäisiin tästä heilahtelevuudesta pois.

Sen lisäksi haluan painottaa, että tämä hallitus on vahvistanut pysyvää rahoitusta varhaiskasvatuksessa ja esi- ja perusopetuksessa sadoilla miljoonilla. Sitä on syytä tässä yhteydessä myöskin voimakkaasti alleviivata. Kuulee edelleen aika paljon kritiikkiä myöskin opetuspuolelta liittyen hankkeisiin ja jatkuviin avustushakuihin, [Puhemies koputtaa] ja siksi on tärkeätä huolehtia myöskin pysyvän perusrahoituksen hyvästä kehityksestä, [Puhemies: Kiitoksia!] niin kuin hallitus on tehnyt.

Ensimmäinen varapuhemies Antti Rinne: Edustaja Tavio, olkaa hyvä.

16.44 **Ville Tavio ps** (vastauspuheenvuoro): Herra puhemies! Suomessa alkaa isoissa kaupungeissa olla päiväkoteja, joissa suuri enemmistö on vieraskielisiä lapsia. Esimerkiksi Vantaan Koivukylässä 54 lapsen päiväkodissa puhutaan 27:ää eri kieltä, ja äidinkielenään suomea puhuvia koko päiväkodissa oli vain kaksi kappaletta, tuon uutisen aikaan. Tutkijankin mukaan Suomessa on päiväkoteja, joissa ei ole enää yhtään suomenkielistä lasta. Tämähän vaikuttaa tietenkin siihen oppimisympäristöön, mikä siellä on, ja myös vie-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 129/2022 vp

raskielisten on vaikea oppia suomen kieltä, koska siellä ei ole suomen kieltä puhuvia lapsia ja henkilökunnalla on vaikeuksia heidän kanssaan. Siis henkilökunnan näkökulmastaan työ kuormittuu ja vaikeutuu, se on selvää.

Perussuomalaisten mielestä ei ole oikein, että suomenkielinen lapsi uhkaa joutua omassa kotimaassaan päiväkotiin, jossa pääkielenä ei ole enää suomi. Kysynkin: mitä hallitus on tehnyt tai tekee, jottei suomalainen lapsi jää päiväkodissa kieli- ja kulttuurivähemmistöön?

Ensimmäinen varapuhemies Antti Rinne: Ministeri Andersson, olkaa hyvä.

16.46 Opetusministeri Li Andersson (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Tämä on Suomessa nykypäivää isoissa kaupungeissa. Meillä on paljon lapsia, joilla on erilaisia äidinkieliä, ja varhaiskasvatuksessa ja perusopetuksessa tämä on todellisuutta nykypäivänä ja tulee olemaan myöskin jatkossa. Varhaiskasvatuksessa ja perusopetuksessa opetuskieli on suomi tai ruotsi, ja totta kai on äärimmäisen tärkeätä, että saadaan mahdollisimman moni lapsi nimenomaan osallistumaan varhaiskasvatukseen, koska siellä luodaan sitä pohjaa myöhemmälle oppimiselle ja siellä kehitetään kaikkien lasten kielellisiä taitoja äidinkielestä riippumatta. Myöskin suomen kieltä äidinkielenään puhuville lapsille varhaiskasvatukseen osallistuminen on tästä syystä tärkeää.

Sekin lakiuudistus, mikä tällä hallituskaudella on tehty, jolla on säädetty varhaiskasvatuksessa annettavasta tuesta, on äärimmäisen tärkeä tässä yhteydessä, koska siinä lähdetään siitä, että mitä varhaisemmassa vaiheessa [Puhemies koputtaa] havaitaan oppimisen tuen tarpeita, sitä paremmin niihin pystytään puuttamaan.

Ensimmäinen varapuhemies Antti Rinne: Kiitoksia. — Edustaja Juuso, olkaa hyvä.

16.47 Kaisa Juuso ps (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Henkilöstöpuute varhaiskasvatuksessa on akuutti. Koulutuspaikkojen lisäykset eivät auta tähän akuuttiin hätään. Henkilöstö on todella tiukalla. Varmaan katsoitte — tai ainakin joku katsoi — toissa viikolla tai viime viikolla MOT-ohjelman, missä näytettiin, kuinka lapsia oli valjailta si-dottu tuoliin heidän oman turvallisuutensa tähden, koska henkilöstöä ei ollut riittävästi. Sil-ti te olette tuoneet ihan vasta uuden hallituksen esityksen varhaiskasvatusmaksujen alenta-misesta, ja tämä esitys lisää lasten määrää varhaiskasvatuksessa 2 900 henkilöllä. Eli tämä entisestään pahentaa tilannetta siellä varhaiskasvatuksessa. Tämä myöskin lisää meidän julkisen talouden alijäämää, koska se maksaa meille 90 miljoonaa vuodessa [Niina Mal-min välihuuto] työllisyysvaikutukset huomioon ottaen, eli julkinen talous koko ajan me-nee miinukselle. Kysyn: millä tavalla te tähän akuuttiin hätään [Puhemies koputtaa] rea-goitte, ja koska tämä julkisen talouden rapauttaminen loppuu?

Ensimmäinen varapuhemies Antti Rinne: Kiitoksia. — Ministeri Andersson, olkaa hy-vä.

16.48 Opetusministeri Li Andersson (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Var-haiskasvatusmaksujen alentaminen on ollut tältä hallitukselta sellainen arvovalinta, mikä on haluttu nyt tehdä kahteen otteeseen liittyen ensi vuonna voimaan astuvaan muutokseen. Se on ennen kaikkea ollut myöskin toimi, jolla hallitus on halunnut tukea suomalaisia lap-siperheitä elinkustannusten noustessa, koska me tiedetään, että varhaiskasvatusmaksuilla

Pöytäkirjan asiakohta PTK 129/2022 vp

on vaikutusta esimerkiksi työllistymisen edellytyksiin ja kannustimiin. Tämä on tällainen kätevä tapa huolehtia siitä, että tuetaan perheitä taloudellisesti, parannetaan työllistymisen edellytyksiä ja myöskin, totta kai, alennetaan kynnystä lapsille osallistua varhaiskasvatukseen.

Sen lisäksi pitää tehdä toimia laadun ja työskentelyolosuhteiden vahvistamiseksi. Kuten totesin, kauden aikana ollaan pienennetty ryhmäkokoja, ollaan säädetty varhaiskasvatuksessa annettavasta tuesta, ollaan otettu käyttöön tämä henkilöstön ilmoitusvelvollisuus, ja tätä työtä on äärimmäisen tärkeää jatkaa. Sen lisäksi työnantajat pystyvät myöskin palkkauksen lisäksi esimerkiksi työvaate-eduilla [Puhemies koputtaa] ja muilla tämän tyyppisillä toimilla nopeasti tekemään päätöksiä, [Puhemies: Kiitoksia!] jotka vaikuttavat alan vetovoimaan.

Ensimmäinen varapuhemies Antti Rinne: Edustaja Grahn-Laasonen, olkaa hyvä.

16.49 Sanni Grahn-Laasonen kok (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Varhaiskasvatuseräjen alentaminen on todella hieno teko, ja siitä kiitämme hallitusta ja olemme siinä päätöksessä ilolla mukana. Tätä toteutti myöskin edellinen hallitus, eli varhaiskasvatuserä on saatu merkittävästi alas. Itse perustelen sitä paitsi sillä, että helpotetaan perheiden arkea, myöskin varhaiskasvatukseen osallistumisella. Se on lapsen oikeus. On erittäin arvokasta, että varhaiskasvatuksen merkitys meidän yhteiskunnassa ymmärretään yhä paremmin. Tämän eteen olemme tehneet pitkäjänteistä työtä, ja se ei onneksi ole muuttunut myöskään hallitusten vaihtuessa.

Päiväkodeilla on iso merkitys syrjäytymisen ehkäisyssä — tämä liittyy myös edeltävään keskusteluun. Se tasaa kotitilanteita, mutta se auttaa myös esimerkiksi kotoutumisessa ja suomen kielen oppimisessa niitä lapsia, jotka tulevat vieraskielisistä taustoista, mistä täällä kannettiin huolta. Näin ollen kysyisinkin ministeriltä: mitä voisimme vielä tehdä, että se hyvä kehitys jatkuisi, että yhä useampi lapsi pääsee varhaiskasvatuksen piiriin ja saamme nostettua Suomessa varhaiskasvatuksen osallistumisastetta?

Ensimmäinen varapuhemies Antti Rinne: Kiitoksia. — Ministeri Andersson, olkaa hyvä.

16.50 Opetusministeri Li Andersson (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Kuten edustaja toteaa, meillä Suomessa osallistumisaste on kasvanut, eli tehdyillä päätöksillä on ollut vaikutusta. Kuntapuoleltahan sanotaan, että siitä huolimatta, että ikäluokat pienenevät, päiväkodeissa olevien lasten määrä kasvaa. Tulevaisuutta ajatellen pidän äärimmäisen tärkeänä, että työ laadun, työskentelyolosuhteiden ja henkilöstöpulan ratkaisemiseksi jatkuu, koska uskon, että vanhempien päätöksiin totta kai vaikuttaa myöskin se laatu, onko luottamusta siihen, että siellä on ne pysyvät, samat työntekijät, jotka luovat ne pysyvät vuorovaikutussuhteet. Jos on tällainen jatkuva sijaistamisen kierre, niin totta kai se vaikuttaa myöskin vanhempien halukkuuteen hyödyntää näitä palveluita.

Yhden ratkaisun vielä haluan nostaa esille. Ollaan puhuttu kuntien kanssa aika paljon tällaisesta kolme plus yksi -ajattelusta, että varhaiskasvatuseräisiin, niihin ryhmiin, missä on tarve, pyrittäisiin rekrytoimaan lisää lastenhoitajia tai edes lisää avustajia, joilla saataisiin ikään kuin [Puhemies koputtaa] sellaista ylimääräistä mutta vakituista työvoimaa helpottamaan [Puhemies: Kiitoksia!] sitä tilannetta päiväkodeissa.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 129/2022 vp

Ensimmäinen varapuhemies Antti Rinne: Edustaja Hyrkkö, olkaa hyvä.

16.51 **Saara Hyrkkö vihr** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Meidän päättäjien vastuulla on tietysti huolehtia siitä, että varhaiskasvatuksen ammattilaisilla on mahdollisuus tehdä sitä työtään ja että ne työpäivät eivät ole silkkaa selviytymistä, että se päällimmäinen tunne työpäivän jälkeen ei ole pelko ja riittämättömyys.

Täällä on nostettu esiin tärkeitä näkökulmia koulutuspaikkojen lisäämisestä, muuntokoulutuksesta, työoloista, palkkauksesta. Kaikkea tätä tarvitaan, ja ajattelen, että tämä ministerin äsken nostama esimerkki avustavasta henkilökunnasta on myöskin hyvä avaus siihen, millä sitä työkuormaa voidaan pitää kohtuullisena. On hyvä kammata läpi myöskin kaikki lainsäädännön keinot, millä sitä voidaan varmistaa. Paljon on totta kai myös kuntien käsissä. Täytyy huolehtia, että kunnilla on mahdollisuus pitää siitä pitovoimasta huolta ja kasvattaa sitä henkilöstömäärää lain ja tarpeen mukaiselle tasolle.

Laadukas, turvallinen varhaiskasvatus on ennen kaikkea lapsen oikeus, mutta samaan aikaan se on myös meidän pienten lasten vanhempien työkyvyn tae. Kysyisin hallitukselta: millaisia vaikutuksia suomalaisten yritysten ja koko suomalaisen yhteiskunnan pyörimiseen sillä on, jos tätä varhaiskasvatuksen henkilöstöpulaa ei saada [Puhemies koputtaa] ratkottua?

Ensimmäinen varapuhemies Antti Rinne: Ministeri Haatainen, olkaa hyvä.

16.53 **Työministeri Tuula Haatainen** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! Tämä kysymys on aivan oikeaan osuva, koska on selvää, että me tarvitsemme entistä vahvemmin työvoimaa. Kun aiemmin meillä ei ollut kunnollista varhaiskasvatusta, me muistamme, miten vaikeaa oli erityisesti naisten, äitien, pitää työpaikkansa, edetä uralla, opiskella silloin, kun lapset olivat pieniä. Eli tämä on tosi iso yhteiskunnallinen muutos, mikä on tapahtunut, ja on todella tärkeää, että tästä pidetään kiinni, että subjektiivinen varhaiskasvatusoikeus on kaikilla lapsilla, jotta lapset pääsevät nauttimaan siitä, ja se myös helpottaa työn ja perheen yhteensovittamista.

Se asia, mihin myös haluaisin kiinnittää huomiota, tässä jo aiempaankin keskusteluun viitaten, liittyy siihen, että meillä on paljon maahanmuuttajataustaisia äitejä kotona hoitamassa lapsia ja he eivät pääse työmarkkinoille. Nyt kotoutumislainsäädännön myötä me olemme avaamassa, laajentamassa kotoutumispalvelut myös näihin ryhmiin, ja eduskunnan tahdon mukaisesti nyt keskitytään siihen, että näkisimme myös [Puhemies koputtaa] heidät ja heidän osaamisensa, koska heillä on paljon ammattitaitoa ja osaamista.

Ensimmäinen varapuhemies Antti Rinne: Kiitoksia. — Myönnän vielä yhden lisäkysymyksen tähän. — Edustaja Multala, olkaa hyvä.

16.54 **Sari Multala kok** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Helsingin Sanomat uutisoi marraskuun alussa, noin viikko sen jälkeen, kun ministerit olivat pitäneet hätäkokouksen varhaiskasvatuksen tilanteeseen liittyen, että Helsingin yliopistolle ei myönnetty lisärahoitusta varhaiskasvatuksen aloituspaikkoihin eikä muuntokoulutukseen viime vuoden hakemuksen perusteella. On tietenkin valitettavaa, että tänne pääkaupunkiseudulle, missä pula on suurin, ei voitu myöntää rahoitusta. Onko nyt kuitenkin niin — kun ministeritkin varmasti kuulivat sen tarpeen, mikä on uusille aloituspaikoille ja myös muuntokou-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 129/2022 vp

lutukselle eli sille, että voimme varhaiskasvatuksessa jo nyt olevia työntekijöitä kouluttaa esimerkiksi opettajiksi tai sosionomeiksi työskentelemään varhaiskasvatukseen jatkossakin — että voisitte myöntää tulevalle vuodelle merkittävän määrän lisärahoituksesta erityisesti tänne pääkaupunkiseudulle, jossa pula kasvattajista on suuri?

Ensimmäinen varapuhemies Antti Rinne: Ministeri Honkonen, olkaa hyvä.

16.55 Tiede- ja kulttuuriministeri Petri Honkonen (vastauspuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! Todellakin, kuten tuossa aikaisemmin totesin, tätä muuntokoulutusta on edelleen käynnissä. Sille on rahoitus edelleen olemassa, ja nyt sitten tässä täydentävässä talousarvioehdotuksessa, jos eduskunta sen hyväksyy, myönnetään nämä 300 lisäaloituspaikkaa. On aivan selvää, että siinä on painotettava niitä alueita, joilla on suurin pula varhaiskasvatuksen osaajista. Totta kai sen ohella tarvitaan myös sosionomien koulutusta, tarvitaan myös lastenhoitajien koulutusta, mutta kuten totesin — haluan sen vielä toistaa — olennaista on se, että nämä osaajat myös pysyvät sillä alalla, että se pitovoima on kunnossa ja että päiväkotia on vetovoimainen työpaikka. Sillä tavalla pystymme varmistamaan sen, että lasten vanhemmat pystyvät käymään töissä ja turvallisesti jättämään lapsensa päivän ajaksi päivähoitoon oppimaan uusia asioita ja oman ikäistensä lasten kanssa kasvaamaan.

Kysymyksen käsittely päättyi.